

Sist og fortsatt: C en ikke-singulær kurve (noen resultater holder også for singulære kurver).

For $P \in C$, studerte $\bar{K}[C]_P$, som er en DVR.

Dette gir “ordensfunksjonen” $\text{ord}_P: \bar{K}(C) \rightarrow \mathbb{Z} \cup \{\infty\}$.

Proposisjon. La $V \subset \mathbb{P}^N$ være projektiv varietet, og la $\phi: C \rightarrow V$ være rasjonal avbildning. Da er ϕ regulær overalt ($=\phi$ er morfi).

Bevis. For $P \in C$, må sjekke at ϕ er regulær i P . Skriv

$$\phi = [f_0 : \dots : f_N] \text{ med } f_i \in \bar{K}(C),$$

la $n_i = \text{ord}_P(f_i)$ og $n = \min n_i$.

La $t \in \bar{K}(C)$ være lokal parameter for C i P , og skriv ϕ som

$$\phi = [t^{-n}f_0 : \dots : t^{-n}f_N].$$

$\forall i$ er $\text{ord}_P(t^{-n}f_i) = n_i - n \geq 0 \Rightarrow t^{-n}f_i$ definert i P .

$\exists i$ slik at $\text{ord}_P(t^{-n}f_i) = 0 \Rightarrow (t^{-n}f_i)(P) \neq 0$.

Så ϕ er regulær i P . □

Merknad. Dette gjelder bare når C er ikke-singulær kurve (se oppg. 1.6, 1.7 i Silverman).

Eksempel. La C være ikke-singulær, og la $f \in \bar{K}(C)$. Definer rasjonal avbildning

$$\phi_f = [f : 1]: C \rightarrow \mathbb{P}^1.$$

Ved Prop. over er ϕ_f morfi, beskrevet på punkter ved:

- Hvis f er definert i P ,

$$\phi_f(P) = [f(P) : 1].$$

- Hvis f har en pol i P , bruker vi

$$\phi_f = [1 : f^{-1}].$$

Siden $\text{ord}_P(f^{-1}) = -\text{ord}_P(f) > 0$, er $f^{-1}(P) = 0$, så

$$\phi_f(P) = [1 : 0].$$

En morfi $\phi = [f_0 : f_1]: C \rightarrow \mathbb{P}^1$ er lik ϕ_{f_0/f_1} , så får bijeksjon

$$\bar{K}(C) \cup \{\infty\} \leftrightarrow \{\text{morfier } \phi: C \rightarrow \mathbb{P}^1\}.$$

Proposisjon. Hvis $\phi: C_1 \rightarrow C_2$ er en morfi av kurver, så er ϕ enten surjektiv, eller så er $\phi(C_1) = P$ for en $P \in C_2$.

Bevis hvis $C_2 = \mathbb{P}^1$: Anta at ϕ ikke er surjektiv, så $\exists Q \in \mathbb{P}^1$ slik at $\phi(P) \neq Q$ for alle $P \in C_1$. Skriv $\phi = \phi_f$ for $f \in \bar{K}(C_1)$.

- Case 1: $Q = [1 : 0] = \infty$. Da er f regulær i alle P , altså konstant.

- Case 2: $Q = [a : 1]$. Da er $f(P) \neq a$ for alle P . Følger at $(f - a)^{-1}$ er regulær i alle P , altså konstant.

Kurver er kropper.

Definisjon. Transcendensgraden $\text{tr. deg.}(L/K)$ til en kroppsutvidelse $K \subset L$ er største n slik at det finnes inklusjon $K(x_1, \dots, x_n) \subset L$.

Hvis L er en endelig generert kropp over K og $\text{tr. deg.}(L/K) = n$, så er L en endelig utvidelse av $K(x_1, \dots, x_n)$.

Definisjon. Gitt L/K og L'/K , sier vi at $\iota: L \rightarrow L'$ er en homomorfi over K hvis $\iota(x) = x$ for alle $x \in K$.

Proposisjon. Hvis V er en varietet, så er $\overline{K}(V)$ endelig generert over $\overline{K}$ og $\text{tr. deg.}(\overline{K}(V)/\overline{K}) = n$.

La $\phi: C_1 \rightarrow C_2$ være en ikkekonstant morfi. Dette induserer

$$\phi^*: \overline{K}(C_2) \rightarrow \overline{K}(C_1),$$

ved

$$\phi^*(f)(P) = (f \circ \phi)(P) \quad \forall P \in \overline{K}(C_2).$$

Proposisjon. Kroppsutvidelsen $\overline{K}(C_1)/\phi^*(\overline{K}(C_2))$ er endelig.

Bevis. Velg et element $x \in \overline{K}(C_2) \setminus \overline{K}$. Da har vi inklusjoner

$$\phi^*(\overline{K}(x)) \subset \phi^*(\overline{K}(C_2)) \subset \overline{K}(C_1).$$

Siden $\text{tr. deg.}(\overline{K}(C_1)/K) = 1$, er $\overline{K}(C_1)/\phi^*(\overline{K}(x))$ endelig, så $\overline{K}(C_1)/\phi^*(\overline{K}(C_2))$ er endelig. $\square$

Eksempel. For $\mathbb{P}^1$, med koordinater $[X : Y]$, har vi $\overline{K}(\mathbb{P}^1) = \overline{K}(x)$ med $x = \frac{X}{Y}$.

La $\phi: \mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^1$ være gitt ved

$$\phi(X : Y) = [X^n : Y^n].$$

Da er $\phi^*(x) = x^n$, så $\phi^*\overline{K}(\mathbb{P}^1) = \overline{K}(x^n) \subset \overline{K}(x)$.

Proposisjon. La $\iota: \overline{K}(C_2) \hookrightarrow \overline{K}(C_1)$ være en homomorfi over $\overline{K}$. Da finnes en unik $\phi: C_1 \rightarrow C_2$ slik at $\iota = \phi^*$.

Bevis. La $C_2 \subset \mathbb{P}^N$, og for $i = 1, \dots, n$, la $g_i = \frac{X_i}{X_0} \in \overline{K}(C_2)$. Siden $\overline{K}[C_2]$ er generert over $\overline{K}$ av X_i , så er kroppen $\overline{K}(C_2)$ generert over $\overline{K}$ av elementene $X_i/X_j \in \overline{K}(C_2) \rightsquigarrow \overline{K}(C_2)$ generert av g_i .

Så hvis $\phi = [f_0 : \dots : f_N]: C_1 \rightarrow C_2$ er morfi, så er $\phi^* = \iota$ hvis og bare hvis $\phi^*(g_i) = \iota(g_i)$.

Men

$$\phi^*(g_i) = g_i \circ \phi = \frac{X_i}{X_0} \circ \phi = \frac{f_i}{f_0},$$

så vi må ha

$$\phi = [f_0 : \dots : f_N] = [1 : f_1 f_0^{-1} : \dots : f_N f_0^{-1}] = [1 : \iota(g_1) : \dots : \iota(g_N)]$$

Kan sjekke at dette gir en morfi $\phi: C_1 \rightarrow C_2$. $\square$

Proposisjon. Hvis $L/\overline{K}$ er en kroppsutvidelse med $\text{tr.deg.}(L/\overline{K})$, så finnes en unik (opp til isomorfi) ikkesingulær kurve C slik at $L \cong \overline{K}(C)$ som kroppsutvidelser av $\overline{K}$.

Oppsummert: (Ikkesingulære kurver, med ikkekonstante morfier mellom dem), er nøyaktig det samme som (Kroppsutvidelser av $\overline{K}$ med $\text{tr.deg.} = 1$, og homomorfier av kropper over $\overline{K}$).

Kan nå definere egenskaper til en ikkekonstant morfi ϕ ved å se på egenskapene til kroppinklusionen ϕ^* , f.eks. separabel/inseparabel.

Definisjon. Hvis $\phi: C_1 \rightarrow C_2$ er en morfi av kurver, så er graden til ϕ definert ved
 $\deg \phi = 0$ hvis ϕ er konstant.

og

$$\deg \phi = [\overline{K}(C_1) : \phi^*\overline{K}(C_2)]$$

ellers.

Eksempel. For $\phi = [X^n : Y^n]: \mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^1$, er

$$\deg \phi = [\overline{K}(x) : \overline{K}(x^n)] = n.$$

Definisjon. La $\phi: C_1 \rightarrow C_2$ være ikkekonstant morfi av ikkesingulære kurver, la $P \in C_1$ med $f(P) = Q$, og la t_Q være lokale parametere i P og Q .

Da er *ramifikasjonsindeks* til ϕ i P gitt ved

$$e_\phi(P) = \text{ord}_P(\phi^*t_Q).$$

Vi sier at ϕ er ramifisert i P hvis $e_\phi(P) > 1$.

Proposisjon. For alle $Q \in C_2$, har vi at

$$\sum_{P \in \phi^{-1}(Q)} e_\phi(P) = \deg \phi.$$

EN TEGNING HER

Eksempel. For $\phi = [X^n : Y^n]: \mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^1$, så er

$$e_\phi(P) = 1 \text{ når } P \notin \{[1 : 0], [0 : 1]\},$$

og

$$e_\phi([1 : 0]) = e_\phi([0 : 1]) = n.$$

Beregning i $[0 : 1]$: Her er x lokal parameter, og $\phi^*(x) = x^n$, med $\text{ord}_{[0:1]}(x^n) = n$.